ԼՈՅՍ

ատարակուի Չորեքշաբթի եւ Շաբաթ օրերը : Տարեկան գինն է մէկ լիրա օսմանեան : Մեկ թերթը
արայ արծար : Նամակ կամ ո եւ է գրութիւն պէտք է ուղղել առ խմբագիրն կոստանդնուպոլիս
ի Քիւրքճի խան Գալաթիոյ գրատունը թիւ 23 :

ՏՐՈՐԴ ՏԱՐԻ ԹԻՒ 62 — 1880 — ՇԱԲԱԹ 17 ՄԱՅԻՍ

Ա Զ Գ Ա Յ Ի Ն

ՍԱՄԱԹԻՈՅ ԽՆԴԻՐԸ

(Շարունակութիւն տես թիւ. 61)

ամաթիոյ խնդիրն ահա տեղւոյն թաղա-
որհրդոյ դարձած բազմաթիւ զեղծում-
ծագած , յառաջադիմած , բորբոքած
ին օրերս ալ պատճառած խնդիր մ'է
կան խորհրդոյ , որ փոխանակ դոհացը-
ւինքն ընտրող ժողովրդեան արդար
ջումները , փոխանակ օրինաւորութիւ-
րգելու , թաղային չահերն արդիւնա-
, բարւոք մատակարարելու , վարժա-
իրական յառաջադիմութեանն հոգ տա-
թաղին անդորրութեանն աշխատե-
ապետական դիրք մը բռնած և այն-
նձանց խորհրդոյն հետեւած է , որք
ոց յարգն ու համարումը վայելելէ
ո դանուին :

ւսկ չէր որ այս ամեն եղածներուն
ւէին և ձայն չհանէին Սամաթիացիք ,
ւիւ սահմանադրական , չերմ ազգա-
րեպաշտ և յառաջադիմասէր ժողո-
ւէն ; և իրենց վարժարանին անցեալ
ւիշատակն իրենց սրտին մէջ վառ և
պահած են :

Սամաթիացիք իրենց ձայնն ու դժգոհու-
թիւնն յայտնելու համար ի սկզբան այնպիսի
միջոցներու դիմեցին , որ խիստ բանաւոր էին
և Սահմանադրութեան համաձայն :

Բայսարերնք .

Թաղական խորհուրդէն մէկ քանին չհա-
մաձայնելով իրենց ընկերոջն հետ՝ հրաժա-
րեցան :

Հրաժարելոյ տեղ Սամաթիացին բացար-
ձակ առաւելութեամբ այնպիսի անձինք ընտ-
րեց , որ նոյնպէս բնաւ համամիտ չէին թա-
ղական խորհրդոյ , որ արդէն կորուսած էր
իր համարումն :

Արդ՝ այս պարագայիս մէջ ինչ պէտք էր
ընել . — կամ զինքն ընտրող ժողովրդեան
կամացն առնել խոնարհելու էր , և կամ , ե-
թէ չէր կրնար , հրաժարելու էր : Բայց այս-
պէս չըրաւ , այլ իր խորհրդատուներուն (որ
դէմաւորաբար մէկ քանի քահանաներէ և չահ
ուներոջ անձերէ բաղկացեալ խմբեակ մ'է)
թելադրութեանցն անսալով շարունակեց իր
նին ընթացքն , որ , ինչպէս յայտնի է , աս-
համարհութիւն էր ժողովրդային օրինաւոր
փափաքանաց :

Ընտրնաիրներն հարկադրեցան հրաժարիլ ,
որոնց հրաժարականը պատճառաբանեալ էր :
Միջոց մ'էր այս , որով կրնար ծանրութեան

և ապադայ պատահականութեանց առաջքն առնուիլ, եթէ վարչութիւնն ուշադրութիւն ընծայէր. բայց դժբաղդաբար այսպէս չեղաւ և հետեւապէս գործն երթալով ծանրացաւ, որուն տեղի կուտար Թաղական խորհուրդն իր ղեղծումներովը։

Ինչպէս յայտնի է, իրաց ընթացքն անհանդուրժելի էր Սամաթիացւոց համար, որ իր արժանապատուութիւնը ճանչցող՝ արթուն ժողովուրդ մ'է, և իր ազգային շահուցը նկատմամբ ալ անտարբեր չէ երբէք։

Օրինաւորութեան ճանբու մէջ քանիցս իր ձայնը բարձրացուց և կամքն ու դժգոհութիւնն յայտնեց, բայց կարեւորութիւն չըտրուեցաւ, ուստի և պարտաւորեցաւ իր գործն իր ձեռօքը տեսնալ ամենայն հանդարտութեամբ։

Հետեւաբար անցեալ կիրակի ընտրող ժողովրդեան կողմէ (800 էն 750 ը) պատգամաւորութիւն մը ներկայանալով Թաղական խորհրդոյ՝ յայտնեց թէ ժողովուրդն իր վըստահութիւնն այլ եւս դադրեցուցած է և խնդրեց որ ասպարէզէն քաշուի իր հրաժարականը տալով։

Թաղական խորհուրդը տեսնելով որ դիմադրելու տեղի չկայ, դուրս ելաւ, և որովհետեւ խորհրդարանը բաց էր, պատգամաւորութիւնն ապահովութեան համար կղպեց և տեղեկագրով մը հանդերձ բանալիները Պատրիարքարան ղրկեց։

Պատրիարքարանն ի սկզբան կասկածեցաւ և կարծեց թէ քանի մ'անձանց կողմէ գործուած անկարգութեան գործ մ'է. սակայն հուսկ ապա հասկցաւ թէ որ և է ապօրինութիւն կամ անկարգութիւն չկայ։

Ահա այսպէս վերջացաւ Սամաթիոյ խընդիրն, որ ինչպէս ըսինք, հրաժարեալ Թաղական խորհրդոյ բաղմաթիւ սխալներէն և զեղծումներէն ծագումն առած էր։

Խնդրոյն հետ մենք ալ կը վերջացնենք խօսքերնիս, կրկնելով թէ, ներկայ Սահմանադրութեամբ Թաղային չահերը պէտք է զածին պէս ապահովեալ չեն, ուստի և ատեն ատեն ալ այսպիսի խնդիրներ և մինչեւ իսկ ծանր անկարգութիւնները պատահած են և կրնան պատահիլ, որոնց չարունակութիւնն արգիլելու համար փոխանակ անկարգութեան հեղինակները պատժելու, որ հանճարեղ գործ մը չէ, անկարգութեան առաջքն առնելու է, տեղի տուող պատճառները վերցնելով։

Ըստ մեր կարծեաց՝ դրութիւնն հարկ է փոխել և անմիջապէս Թաղային ժողովներ հաստատել դէթ ի փորձ։

ԱԶԳԱՅԻՆ ՏԵՂԵԿՈՒԹԻՒՆՔ

Փաննչի մէջ 6 ամիսէ ի վեր կը կարդանք թէ եգիպտոսի Մեսրոպ եպիսկոպոսը ճանբայ պիտի ելլայ, կ'ըլլայ կոր, ելաւ, այս շաբթու, գալ շաբթու, երկուշաբթի, երեքշաբթի, չորեքշաբթի, հինգշաբթի, ուրբաթ, շաբաթ, կիրակի, գալ ամիս, միւս ամիս, տարուն մէկին, 10 ին, 15 ին, 20 ին։ Հեռագիր եկաւ, նամակ եկաւ, չոգենաւ նստաւ, պիտի նստի, հոս կ'սպասուի, պիտի դայ, կուգայ կոր եւայլն, եւայլն, եւայլն։

Այնքան կարդացինք այս տեսակ խօսքեր, որ եթէ Մեսրոպ եպիսկոպոսն հոս աչքովնիս ալ տեսնայինք, պիտի ըսենք թէ ինքը չէ, այլ իւր ստուերը։

Այս հաւատքը պիտի ունենայինք, եթէ արժանահաւատ բարեկամ մը չհաւաստեր մեզի թէ Ս. Պատրիարքին առ եգիպտոսի բարձր. Թուիլը դրած թագրերին վրայ՝ Մեսրոպ եպիսկոպոս Պոլիս գալու համար ազդու հրաման ընդուներ է, և վերջապէս հոս գալու չնորհ կը բերէ։

Կ'ըսուի թէ նորին Գերապատուութիւնը ձեռքն անցածը մարսելէն ետեւ՝ հիմա ալ եկեղեցական զգեստի դատմը բացեր է, բայց մեր եգիպտաբնակ ազգայիններն որոշեր են յիշեալ զգեստը Պատրիարքարան ղրկել։

—Քաղաքական ժողովին իր հինգշաբթի առաւօտ նաւին մէջ միայն Սամաթիոյ խնդրոյն զբաղեցաւ և խնդիրը լրջօրէն քննելէ ետեւ՝ թաղական խորհրդոյ հրաժարականն ընդունեց և որոշեց նոր ընտրութեան համար հրահանգ ղրկել։

—Ղալաթիոյ կեդրոնական վարժարանի խնդրոյն անյաջողութեանն առթիւ Ուսումնական խորհուրդն որոշեր է պատճառաբանեալ հրաժարական մատուցանել առ Ազգային Վարչութիւնն։

—Հիւանդանոցի վարժարանն՝ ոմանց չարաթաօսութեանն հակառակ՝ յուսատու վիճակի մէջ կը գտնուի ընորհիւ ներկայ բարեջան Հոգաբարձութեան՝ որ իր դիրքովն ու կապմութեամբն հասարակաց վստահութեանն ու համակիր քաջալերութեանն արժանի է լրաւոմբ։

—Վանօրէից խորհուրդն՝ որ բաւական առեներ ի վեր վանօրէից բարեկարգութեան և զարգացման մասին ծրագրի մը պատրաստութեամբը կ'զբաղէր, աւարտեց և իր վերջին նստին մէջ վաւերացուց։

—Կը յիշեն ընթերցողք թէ Ս. Պատրիարքէն անցեալ շաբթու դիր դրեց վեհ. Սուլթանին։

Կը լսենք թէ առաջին սենեկապետ վսեմ. Համտի փաշան վեհ. Սուլթանին հրամանաւն առ Ս. Պատրիարքն գիր մը գրելով յանուն Նորին Կ. վեհափառութեան խորին ցաւ յայտներ և ապահովցուցեր է թէ ընդ հուպ դարձդրուելիք հիմնական բարեկարգութեան ընորհիւ՝ տեղի ունեցած դանգատները պիտի բարձուին։

—Արժանահաւատ աղբիւրէ մը մեզ ատացած տեղեկութեան նայելով՝ Խրիմեան Սրբազան վանայ առաջնորդութիւնը չընդուներ։

—Անդրէոյ առաջին նախարար Պ. կլատսթոն Ս. Պատրիարքին խիստ քաղաքավարական նամակ մը գրելով իւր պաշտօնաւարութիւնը ընորհաւորելուն առթիւ ընորհակալութիւն և մեր Ազգին նկատմամբ խորին համակրութիւն կը յայտնէ։

Մեծարդոյ բարեկամ մը հետեւեալին հրատարակութիւնը կը խնդրէ մեզէ։

Խմբագիր Լուսոյ,

Հաճեցէք երկտող հրատարակելու ընորհ ընել պատուական լրագրոյդ մէջ։

15 Մայիս 1880 * * *

ԱՒ ՄԵԾ. Ն. ՅՓ. ՃԻՎԱՆԵԱՆ

Տէր,

Ծանուն բանասիրութեան կը խնդրեմք ի ձէնջ որ ձեր Ճոխաձ անունդ քաջաբեր երկրորդ տպագրութեան առթիւ, զոր կը մաղթեմք ընդհուպ տեսանել, հաճիք յընթացս Բառարանին ուրեք ուրեք, բայց մանաւանդ Ճառաջաբանին մէջ ընդհանրապէս մուտ գտած բազմաթիւ քերականական, հայկաբանական եւայլ սխալներն ուղղել, որպէս զի ձեր բազմաչխատ գործն իւր արժանաւոր յարդն առնոյ յաչս գրագիտաց։

Ս.

ՎԱՆ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՍՈՒՐՀԱՆԴԱԿ

(Շարունակութիւն տես թիւ 61)

Զիւնը չվերջացաւ տակաւին, կենդանիի մը քերանը արօտի չդպաւ դեռ. յաջորդ հունձքին նշաններն յայտնի չեն բարեյաջող լինելու կամ ոչ իմացուելու. դի տակաւին գետնի երեսն ձիւնով ծածկուած է։ Շատ տեղ ալ նեխած է արմտեաց կանանչն։ Բայց թէ յաջող լինի և հունձքերն առատ ըլլան, տուսոր չմնաց քաւականն ոչ կառուլի համար և ոչ երկիր հերկելու համար։ Բաց այսի մի ամենատակալի դժուարութիւն ալ կայ որոյ նշաններն սկսան երեւնալ, որ է այս։ Ամէն անոնք որ մինչեւ հնձոյ ժամանակը պաշար ունէին, ապահով չեն թէ կրնան պահել իրենց պաշարն, վասնզի արդէն

սկսած են Փիւրտերն Պաչկալանու կողմ յարձակիլ Հայոց վրայ և ունեցած պաշարնին յափշտակել. կը նստին Թոնիրի շուրջ և եփած հացերն կ'առնեն, իսկ տիրոջ ոչինչ չթողլով կը մեկնին: Սուր ձեռք կը բռնեն, ընդդիմութեան ի պատահան կը հարուածեն, կը բողոքեմք ամենայն սաստկութեամբ այս դաժանութեան դէմ, կը դոչեմք ահա ուժգին և խնդրեմ ուշադրութիւն դարձնել այս կէտին վրայ, որ մարմին որ ձեռնհաս է: Զի թէ չարգիլուի այս գազանութիւն, ոչ մի Հայ չպիտի ազատի սուէ, այն է մահէ: Իսե թէ Հայերը չկրնան այս դաժանութեան դէմ ապահովիլ, այն ատեն ցանուած արտերն չքաղուած՝ կը փճանան երբ հունձ կապեն. զի Փիւրտերու արդի գաղանութիւնը մեծ պատճառ կը տայ կարծել որ նոքա քիչ միջոցէն պիտի յարձակին աւարել ատոքալից հասկերն անգամ երբ ցօղանի վրայ ատ կալ ծանրանան նախ քան քաղուիլը, եթէ այդ անարդել թողուի Փիւրտերուն որք բարբարիկ են և ներկայն միայն զիտեն խորհիլ, յայնժամ 1881 տարւոյ սուէն ուել սոսկալի պիտի լինի: Ուստի տեղւոյս ժողովուրդն ազատելու համար պէտք է.

1. Արգիլել Փիւրտերն որ չյարձակին կողոպտել Հայոց պաշարներն.

2. Արգիլել որ չաւարեն արտերն մինչեւ ց հունձք:

3. Լծավար դուար հասցունել այս տեղ որ երկրագործական գործոդութիւններն չընդհատուին: Հունձքերն քաղուին և նորոդ երկիր մըշակուի:

4. Աչխատիլ որ Պարսկական կառավարութիւնը ջնջէ արմտեաց արտահանութեան արգելքն, զոր այս միջոցներս հրամայած է:

5. Անմաքս հրատարակել արմտեաց ներմուծութիւնը.

6. Սով չ'եղած պատառաց արմտեաց տասանորդներն այս տեղ փոխադրելու չնորհ խնդրել կառավարութենէն:

7. Ենթադրել թէ 1881 տարին ալ սով պիտի լինի և ըստ այնմ կանխատես պատրաստութիւն տեսնել: Ներկայ ամէն երեւոյթներ մեզ միխիթարական նշաններ չեն ցցուներ թէ առաջիկայ հունձքն պիտի կրնայ սովին դէմն առնել: Վասն զի ոչ ցանուած սերմերն բաւական են, ոչ այս գարուն սերմ կրնայ ցանուիլ, քանի չկայ, ուստի 1880 ի հունձքն ապահովելէ ա լի պէտք է նախապէս ջանք ի դործ դնել 18 տարւոյ հունձքն ապահովել առաջիկայ աչուն ատ սերմ ցանել, դիւրացունելով երկրագործ ցաւօք սրտի ստիպեալ եմք ասել թէ տեղ յանձնաժողովն որչափ ալ արագահաս լինի տանդին դէմն առնել, դարձեալ չէ կարող ատ տաղ հասցունել իւր նպատուներն. վասն զի ճա բաներն դէշ լինելուն, հաղորդակցութիւննե չատ դժուար են, ասոր համար, մանաւանդ սովին ասպարէզն ընդարձակ ալ է, սովամահն միշտ պիտի գտնուին: Բարեբաղդաբար Խրիմեա Հայրիկը նախագահ լինելով յանձնաժողովին ա ծուային սրատեսութեամբ կը թափանչէ աստ անդ և կը գտնէ վտանդին սաստկացած խորչել օրն ի բուն անթիւ բազմութիւն խռնուած է յան նաժողովի դրան վրայ, «ողոքներէն,» Հայրի երբ կ'անցնի նուազ չեն թիւրք եւ Փիւրտ ա հատներ, այր եւ կին, որք, կը բարին նորա ոտք օդնութիւն խնդրել: Իսկ Հայերն նախանձամո թեան ներկայացուցիչ կը համարին նուիրատ աղդայիններն, և նոցա գործադիր կը ընտրեն Խրիմեան Հայրիկն որոյ վան դալը այս նեղ տ րին՝ Աստուծոյ մասնաւոր հոգածութեան արդիւ լինել կը հաւատան, սխալ չէ իրենց հաւա զոր եւ կը գաւանի:

Ս.

16 մայիս 1880 կ. Պոլիս

. . . Խմբագիր.

Պատուական հանդիսիդ 59 րդ թերթին ա արժ: Ներկայարեանի նկատմամբ հրատարակ էիք, որպէս թէ կրօն. ժողովը դատապարտո թեան քուէ տուած ըլլայ:

Վրիպակ մ'է այդ, զոր ներեցէք ինձ ու դել թէ՝ յիշեալ ժողովն այնպիսի որոշում մը ր րած:

Կը խնդրեմ երկտող հրատարակել բարեհա ձիք յառաջիկայ թերթերնուդ մէջ:

Ս.

ԶՈՒԱՐՃԱԼԻՔ

ԲԱՌԱՐԱՆ

Ցաւագրկիմաբեր. 10 վարայով լրագիր կարացող :

Ապահովեան. —Գիւղապահներուն քսակը լեցնող :

Գինագրաց. —Գրի լրագիր կարդացող :

Կողպաց. —Բահանայից աւար :

Շաբաթօրէք. Ժամանակի մարդ :

Ամուսնանալիք. —Դրախօսիա :

Խմբակ. —Ցօղ ընկերի :

Դատաստան. —Աղգասէր :

Բազմականալիք. —Հով :

Միութիւն. —Շահուց համաձայնութիւն :

Լուծամ. Բնութիւն (մետրոպան) . —Հիմա ժամանակն է :

Նեբտին ինդիր. —Տէրտէր կամ ֆըրըզլաթ խըմ ակի :

Մանգամէ. —Լուեցինիչ :

Մամուլ —Թերթեհան . —Թուրքէ ալ աղէկ կուայ , բայց սահել եղալմիշ ընելու է որ բանի :

Հրեշտակ. —Բահանայք Սամաթիոյ :

ԲԱՌԱՐԱՆ ՑԱՏՈՒԿ ԱՆՈՒԱՆՑ

Եկեղ–Գուլ. —Եօթնաչտարակադուռ :

Սամխիա. —(Փասմխիա) Ուազակոյտադուռ :

Նոյը–Գեղա. —Նռնադուռ :

Նէնէ–Գաբա. —Նոր–դուռ :

Գամ–Գաբա. —Ասազադուռ .

Զմիլաբը–Գաբա. —Հերձադուռ :

Պահճէ–Գաբա. —Պարտիզադուռ :

Պալըք–Բաղըր. Ձկնավաճառադուռ :

Զընգան–Գաբա. —Բանտադուռ :

Օղուն–Գաբա —Փայտադուռ :

Այազմա–Գաբասը. —Ջրադուռ :

Ոսկ–Գաբան. —Ասլուբատեանդադուռ :

Թոփ–Գաբա. —Թնդանօթադուռ :

ալը. —Նապաստակաքար :

Ամ–Մարդ. —Ձերմակ պալատ :

Նէնէ–Պահճէ. —Նոր պարտէզ :

Ո–ղան–Զըրլը. —Երկան չուկայ :

Թահլա–Գալէ. —Փայտեայ ամրոց :

Բնահագ–Հանէ. —Թղթարան :

Պաբնդլէ. —Նուշարան :

Պեյ–Օղլը. —Իշխանի զաւակ :

Թաբանդ. —Բաժանարար :

Պեզէ–Թաշ —Օրօրոցաքար :

Տօլմա–Պահճէ. —Փաթաթած պարտէզ :

Դաբա–Զեզվէ. —Ջար աղբիւր :

Ազնավուր–Բնեյ.—Ալպանացի գիւղ :

Պեզէ. —Երախա :

Հէնար. —Պարխապ :

Պեյզէ–Տէրէ. —Մեծ ձոր :

Պօշաղ–Իլէ. —Որկորամկղ :

Սարը–Եար. —Դեղնակին :

Պելիքար. —Անտառաներքեւ :

Պուլէ–ը–Տէրէ. —Սոխակաձոր :

Ալճ–Տաղը. —Ագխարհալեռ :

Գ–ը–Բնեյ. —Գառոտուորագիւղ :

Ճինէր–Պահճէ. —Լապտերատպարտէզ :

Պաղար–Պաղը. — Գլուխ այգեաց :

Տեխէրդեն–Տէրէ. Ջաղացաձոր :

ՔԱՌԱՐԱՆ ՀԱՅԱՐԱԿ ԱՆՈՒԱՆՑ

Գապաք. —Ձերմակատան :

Սեմիզը. —Պարարտ խոտ :

Գօլ–Գապաղը. —Թեւաճերմակատան :

Բնեյէ–Պաշնաղը. —Ագռաեղջիւր :

Թաղ. —Բռնէ :

Թէղէյէ–Էրէյէ. —Դամբանադամն :

Պաբպակ–Էրէյէ. —Բաժակադամն :

Այնա–Պաբան. —Հայելահայոզադամն :

Պալ–Գապաք. Մեղրաճերմակատան :

Սաբզաղ–Գապաք. —Ծամուցաճերմակատան :

Զայբէ–Բնեէրէյ. —Դալարապանիր :

Մահալէպէ. —Թաղապի :

Իման–Պայբաղը. —կարդացողը մարեցաւ :

Գըղբղնա. —Աղջիկ մ'եւէչնար :

Գաբատա. —Մի գոցեր :

ԱԶԴՔ

Առ Ս. Մ. Թոռլեր սուակ չըրաւ. Բ. Ե. ին պօչը օրըան մնաց. դուն նայէ որ սուակ եվրէյընես և ան ալ թող նայի որ իր պօչը պարարկէ։

Առ Ա. Գ. Դուն ալ քու գործդ նայէ և շատ խօսուրչնի մի մտնար, վասնզի վարդետ խոհարար ըլլալու համար դեռ շատ ֆօռօան հայ կուզես։

Առ Մ. Ե. Թէ որ սոխ չես կերեր, սիրտդ ինչո՞ւ կերբի։

Առ Ս. Փ. Ամեն մարդ հասկցաւ որ իրար անցնելուդ պատճառը Ղալաթիան է։

Առ Բ. Ղ. Գործերդ տարիքիդ հետ բաղդատէ։

Առ Վ. Վ. Ծուռումուռ ճամբայ մի քալեր. գիմակդ վար առ և գոյնդ յայտնի ըրէ։

Առ Ց. Ի. Դուն ուրիշ բանի մի խառնուիր, մինակ քուէ պօռա։

Առ Խ. Ե. Փորիդ ցաւը գիտեմ՝ ինչ է։

Առ Ա. Պ. Շատ գիտեմ կ'ըսես, բայց չըգիտցած չկայտես։

Առ Ս. Թ. Համը հոտը փախաւ, ալ բաժանորդագինը ղրկէ։

Առ Գ. Ա. «Թէ քո Շարայի որկորն է, մեր Շիրակայ ամբարքն չեն»։

Առ Ն. Շ. Շատ կը բամբասուիս կոր, քիչ մը զգուշացիր։

Առ Ա. Մ. Ուղիղ քալէ, եթէ ոչ համբաւդ պիտի կորսնցնես։

Առ Բ. Ե. «Ձիք ինչ ծածուկ որ ոչ յայտնեսցի»։

Առ Ս. Լ. Սովելոյ համար տուածդ խիստ շատ է, կէսը եառ առ։

Առ Ս. Փ. Կ'ըսեն թէ քեզի դէմ դրընելուս համար Լոյսը պիտի խափանել տաս եղեր։

Եթէ ձեռքէդ կուգայ, ընելդ նայէ։

ԱՍԿԷ ԱՆԿԷ

Հայրենիքին մէջ խմբակն անդամներէն մէկուն գրածը կարդացիր։ —

—Այո՛. կարեւորութիւն տալու բան չէ։

«Խմբակը կը վախնայ Պատրիարքական իշխանութիւնը երօք սահմանադրական վիճակի մէջ տեսնել» ըսելով ի՞նչ ըսել կուզէ։ —

—Պատրիարքն երենց ձեռքը խաղալիք ընել, իրենց ազդեցութիւնը ներքեւ առնել և ամեն իրենց ուզածն ընել տալ, ինչպէս է կեդրոնական վարժարանը, որ ազգին դրամովը և դաստիարակութեան անունին ներքեւ Դէյնոյոնեան կեդրոն մ'է։

* * *

Վարժապե՛տ, կեդրոնական վարժարան ի՞նչ ըսել է. —

—Ատոր նշանակութիւնը խմբակէ բառարանին մէջ կրնաս գտնալ։

* * *

Հայրի՛կ, խմբակ ի՞նչ ըսել է. —

—Ժողովրդականութեան ագեզ կողմը։

* * *

Ղաչէնս օրէլեցիներըը որո՞նք են. —

—Մինակ շատ խօսողները։

* * *

10 փարայով լրագիր կարդացողները ո՞րոնք են. —

—Ցառաջադիմութեան ճշմարիտ քաքնոցները։

* * *

Աւետարանի ճշմարիտ պաշտօնեաները ո՞րոնք են. —

—Յաճախիոյ քահանաները։

* * *

Ձեռքինդ ի՞նչ է. —

—Չէթին եաղի. —

Ի՞նչ պիտի ընես. —

—Մամուլը եաղլամիչ պիտի ընեմ,

Ըրէ որ աղէկ բանի։

* * *

Հինգշաբթի օրուան թէրճէմանը—Հագըդաթը կարդացիր. —

—Չէ՛, ի՞նչ կայ որ։

Օ՛, կարդալու բան է, աչխարհք իրար անցուցեր է։ —

—Ի՞նչ կ'ըսես. Հայոց համար ալ բան դըրե՞ր է։—

Հապա, անանկ բաները դրեր է որ մարդ կը դողայ։

—Անանկ է նէ երկու օրէ՝ ի վեր դողալուս պատճառը ազ է։

ՀԱՐՑՈՒՄՆԵՐ

Որո՞նք են չիտակ խօսողները.—

—Ծախու աղջիկ ունեցողները. —Խմբագկին անդամները. —Վագրերը և Պարտատերները։

* * *

Որո՞նք են ապդասէրները.—

—Խմբակին անդամները. —Առաջնորդոցները. —Եպիսկոպոսցուները. —Պատրիարքցուները և Թաղականցուները։

* * *

Որո՞նք են սկզբունք ունեցողները.—

—Խմբակին անդամները. —Ազգամարայ կաթողիկոսը. — Մշոյ առաջնորդը. —Ապահունին և երազաւաքը։

* * *

Խմբակի անդամոց ճարտարութիւնն ինչ է.

—Շողոմարար խօսքերով ասուան իրենց գործիք ընել և ապա օձիքնին թողուլ՝ քիթերնուն տակէն վրան խնդալով։

ՀԵՌԱԳՐԱԼՈՒԻՐՔ

Քէստանէի քաղաք, 16 մայիս

Թէղկեահդ բանեցուր, ես հոս եմ եաղ կը ղրկեմ, դուն անհոգ եղիր։

Նոյն, 16 մայիս

Թուրքին օրթան հանողը երկոց նզովեալ՝ անիծից որդի, սատանայի թոռ և հօրն գերժոխոց արժանի ըլլայ։

Ինեապաստակէ, 17 մայիս

Խաղք ու խայտառակ եղանք. մէյ մ'ալ ադ կողմերը գալու երեսին չենք. դիտէք որ խորհուրդը գաղտնի կը մնայ, բայց յայտնուեցաւ, ինչ ընեինք հիմա, ինչ խրատ կուտաք։

Մերձ առ Օրօրոցաքար, 17 մայիս

Թող ի Նուշարան օգափոխութեան գայ։

ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ

Աղջիկներու տարբերը.—Մէկա անվոխոխ։

Աղջիկտես.—Առջի պսակը մօտ ըլլալուն՝ հրապարակին վրայ մեծ շարժուձ կայ։

Դրախօսա.—Գրպանները ծակուելէն ի վեր դինը էտուէ կ'ինալու վրայ է։

Փաստաբան.—Ուազի չափ առատ։

Բժիշկ.—Հիւանդէ շատ։

Գրագէտ.—Լահանա Բրատայէն պօլ։

Պատրիարքցու.—Աչքդ դոյէ ու բռնէ։

Վարժապետ.—Առատն կանուխ ելլողը։

Հոգաբարձու.—Տուղինան 10 փարայ։

Դատաիարակութիւն.—Խմբակին մեծնալաճառը ըլլալուն՝ ձեռք երկնցնելու չիգար։

ԱՐԾԷԹՈՒՂԹՔ

Ընդորրագիր խմբագրաց.—Կանխիկ վճարելի.—Էն կանուխը 3 ամիսէն։

Տոմսակ պարահանդէսիս.—Սիրահարները 100 ին 10 ը էվէլ կուտան։

Տոմսակ ընկերութեանց.—Գօնսօլիտէն է վէլ յարդի։

Տոմսակ իւղագնի.—Գինը հաստատուն է։

Պարտատոմս.—100 ին 25 ղէրշէլի։ Պատրաստուր է։

ՀՐԱՏԷՐ

Ամեն Հայու նուիրական պարտականութիւնն է ամեն ժամանակէ աւելի մանաւանդ այս միջոցիս օգնել, փութով և սրտի եռանդեամբ օգնել մեր սուլտանիչ եղբարց, որոնց վիճակն երթալով ծանրանալու վրայ է, ինչպէս որ կը գուժեն դժբաղդաբար դաւառ-

ներչն հետզհետէ հասած արժանահաւատ տեղեկութիւններն, որ առ հասարակ ամենուն սիրտը կը ճմլեն, այնպէս որ չզգածուիլն անկարելի է։

Սովելոց խնամող Պատուարժան Յովհաննէս Քըմճեան անդամը մինչեւ իսկ դրեթէ իրենց մասնաւոր գործերը թողած՝ միայն նպաստ հասցնելու խնդրով կ'զբաղին, նպատակ, որ այսօր մեր Ազգին համար մահու և կենաց խնդիր մ'է, և կ'արժէ որ մարդ ամեն բանէ առաջ առոր վրայ խորհի, որքան ալ ըլլայ տուածն՝ անով իր պարտականութիւնը կատարած չհամարի, ինչպէս որ հայր մը միայն մէկ օր մը իր ընտանեաց և զաւակաց հացը տալով իր պարտականութիւնն ամբողջապէս կատարած չըլլար; այլ պէտք է որ ամեն օր կրկնէ իւր պարտականութիւնը, զի հայր մը իր ընտանեացն ու զաւակացը նախախնամութիւնն է։

Եւ որովհետեւ սովատանջ ազգայինք ալ մեր եղբարքն, քոյրերը, զաւկներն և ի մի բան՝ մեր գերդաստանի անդամներն են, պէտք է որ մեկ անդամ տուածով գոհ և խիղճերնիս հանդարտեցուցած չըլլանք, քանի որ իրենց տառապանաց աղաղակը չէ դադրած։

Ուստի յատկապէս պարտք կը համարիմք առհասարակ ամենուն դթասրտութեանն հրաւէր կարդալ և մեր սովատանջ եղբարց աղետալի վիճակին վրայ իրենց կարեկցութիւնն հրաւիրել։

ՄԻՆԱՍ ԳԱՓԱՄՃԵԱՆ

ՀԱՅ–ԱԶԳԱՅԻՆ ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ

Հատոր Ա.

կը ծախուի Գալաֆեան Գրատունն ի դին 4 ղրչ։

Երկրորդ հատորին տպագրութիւնն ալ մեկ երկու շաբաթէն կը լրանայ։

—

ՁԵԿՈՒՑՈՒՄ

Սիվրիհիսարի աղգային վարժա
մար Հայերէն և քիչ շատ Տաճկ. ու
ցող դասատու մը կ'ուզուի։

Ոյն պաշտօնին փափաքողը պ
ղի դիմէ։

ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԱՐԱՐԱՏԵԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒ

Ն. ՏԷՐ ՂԵՒՈՆԴԵԱ

ՄԱՅՐԵՆԻ ԼԵ

ԱՅԲԲԵՆԱՐԱՆ

ԵՒ ՆԿԱՐՆԱԿԱՆ ԸՆԹԵՐՑԱՐԱՆ ՄԱՆԿԱՆՑ

—

Ա. ՈՍԱՆ ՏԱՐԻ

ԵՐԿՐՈՐԴ ՏՊԱԳՐՈՒԹ

(Հեղինակէն թոյլտուութեամբ)

Ոյն ընտիր դասագիրքը որ Ո
մէջ մեծ ընդունելութիւն գտած
եօթներորդ տպագրութեան հաս
ոյ աշխարհաբառի վերածուած և
մանակի մէջ սպառած ըլլալով, երկ
գամ տպագրուած է՝ 40 էջ չափ
պատկերներով զարդարուն և կա
բեփոխութեամբ։

Կեդրոնատեղին է Արարատեան
թեան դրասենեակը, Գալաթիա,
լու–խան, թիւ 11–12–13։ Կը գտ
բոլոր Հայ դրավաճառաց քով։

Գին 3 դահեկան արծաթ

Դպրոցաց համար մանաւոր զե

ԱՐՏՕՆԱՏԷՐ ԽՄ
Հ. Վ. ԴԻՄԱՔՍԵԱՆ Մ. ԳԱՀ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ՅՈՎՍԵՓԱՑ ԳԱՎԱ
Կ. Պոլիս, Գիւրջի–խան թիւ 7–2